

NAPLÓ

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Tudományos ülésszak a villamosenergia- iparról

A hazai villamosenergia-
ipari kutatás legfontosabb
eredményeiről kezdődött
hétfőn tudományos ülészak
az MTEZ székében. A
háromnapos tanácskozáson
— amelyet a Villamosener-
gia-ipari Kutató Intézet
(VEIK) több tudományos
egyesülettel közösen rendez
— a villamosenergia-ipari
kutatás több évtizedes ta-
pasztalatait, valamint a je-
lenlegi kutatás-fejlesztés ak-
tuális kérdéseit tekintik át.
Czipper Gyula ipari min-
iszterhelyettes bevezető elő-
adásában emlékeztetett rá,
hogy a népgazdaság előtt álló
feladatok megoldásának
fontos feltétele a minél ha-
tékonyabb műszaki fejlesz-
tés. A villamosenergia-ipar
területén elsősorban az ener-
giaellátás biztonságát és a
nacionális energiafelhaszná-
jást szolgáló eszközök megte-
remtése fontos feladat.

(MTI)

Folytatódó nagyberuházások, 74-75 ezer lakás

Az építőipar idei tervei

Az idei népgazdasági terv
szerint az építőiparnak or-
szágosan a múlt évinél 1-2
százalékkal több építési és
szerelési feladatot kell telje-
síteni, s összességében az
ágazat bruttó termelését 1-
2,9 százalékkal bővíti. A be-
ruházási vásárlóerő alapján
ugyanis valószínűsíthető,
hogy az építési igények évek
óta tartó csökkenése az idén
megáll. Azzal lehet számolni,
hogy a népgazdaságban az
összes beruházás volume-
ne 1 százalék körüli mérték-
ben, ezen belül a lakossági
építkezéseké 6-8 százalé-
kal emelkedik, a szocialista
szektor fejlesztési befekte-
tése pedig az idén is a tava-
lyihoz hasonlóan alakul. Az
igényekkel összhangban eb-
ben az évben is folytatódik
az építőipari termelés diffe-
renciálódása. Növekedik a
kiszervezetek és kisvállal-
kozások munkáinak aránya,
míg a kivitelező építőipari
vállalatok és szövetkezetek

lényegében a múlt évvel
azonos mennyiségi feladat-
tal számolhatunk. Ezen belül
azonban az építési kereslet
a fővárosban, valamint Ba-
ranya, Hajdú-Bihar és Kom-
márom megyében meghalad-
ja a kínálatot, másutt — fő-
leg Borsod, Csongrád, Győr-
Sopron és Somogy megyében
— pedig a kínálat nagyobb
a keresletnél.
Az építők fontos feladata
az idén a folyamatban levő
12 állami nagyberuházás
tervezett ütemű kivitelezése,
s négy nagy építkezés: a
márkushegyi és a nagyvegy-
házi bányáuzem, a fenyőfői
bauxitbánya, valamint az
Árpád-híd és a Flórián tér
rendezésében még hátralevő
munkálatok — teljes befeje-
zése. Az idén új beruházás-
ként megkezdődik a Nemzeti
Színház építése. A nagy-
beruházások kivitelezési fel-
adatainak 60 százaléka öt lé-
tesítményre, a Dunai Vasmű
kokszolóművére, a Paksi
Atomerőműre, a Ferihegyi
repülőtérre, a metró észak-
déli vonalára és a mecseki
kokszolható szénbánya fej-
lesztési beruházásra összpön-
tosul. A munkálatok csak-
nem 60 százalékát az ÉVM-
vállalatok végzik.

Az idén is kiemelt feladat
a népgazdasági tervekben
előirányzott 74-75 ezer lakás,
s ebből állami erőforrásból
11 ezer, magánérből 63-64
ezer új otthon felépítése. Az
állami építőipari vállalatok
33-34 ezer, a szövetkezetek
mintegy 3 és fél ezer lakás
átadásával számolnak. A
nagy ipari vállalatok és me-
zőgazdasági üzemek saját

A takarékos anyagfelhasználás egyik döntő fontosságú munkahelyszíne a szabászat

ÉVKEZDET

Nem az exporton múlik

Nehéz helyzetben a Kötöttárgyár

A tavalyi termelés és gaz-
dálkodás főbb mutatóit néz-
ve alapszerűen jó gazdasági
évet mondhat magának a
Debreceni Kötöttárgyár, hi-
szén 1983-hoz képest 12,5 szá-
zalékkal, a tervhez képest 4,3
százalékkal növelte árbevételét,
mégpedig csökkenő
létszám mellett. Ezek a szá-
mok akkor sem szűkébbek,
ha az értékesítésnek egy-egy
viszonylatát vesszük. A bel-
földi és tőkés piaci értékesít-
ést például mind a bázis-
hoz, mind a tervhez viszony-
lítva sikerült túlteljesíteni.
Szocialista piacokra is több
kötöttáru ment tavaly De-
brecenből, mint 1983-ban,
nem is jelentéktelen mennyi-
séggel, mintegy tíz százalé-
kkal, a tervet azonban nem
tudta a vállalat teljesíteni.
Így azután mégiscsak becsú-
szott az a mínusz, ami miatt
a tervezett körüli, 39 millió
forintnyi nyereség ellenére
sem teljes a siker. Ráadásul
a tizenkét százalékos körüli
eszköz- és bérarányos nyere-
ség — ami feltételezhetően
ipari, sőt iparigazságtudomány
szintjén sem mondható alacsonynak
— mindössze 2,9 százalékos
bérfejlesztésre volt elegendő,
részben a nagy visszafizetési
kötelezettségek miatt, rész-
ben azért, mert a vállalat
vezetősége 1984-ben sem
mondott le a fejlesztésről.

A Debreceni Kötöttárgyár
gyár egy sor új termékkel
jelent meg a hazai és külföldi
piacokon. Egyebek közt
megkezdte — Umberto Seve-
ri és Pepperone márkaneve-
ken — bizonyos Olaszor-
szágban tervezett és ugyan-
csak onnan származó alap-
anyagokból készült termé-
kek forgalmazását. Az üzlet-
tel hozta a gyár hármas kooperá-
cióban hozta tető alá, a Tri-

cotex Külkereskedelmi Vá-
lálattal és Centriköt Nagy-
kereskedelmi Vállalattal. Lé-
nyege, hogy az alapanyag-
vásárláshoz, valamint a fa-
zon- és mintatervezéshez
szükséges devizát a Centri-
köt biztosítja (importkerete
terhére), míg a Tricotex fel-
adata a külkereskedelmi
munka, a debreceni vállalat
pedig, természetesen, a
gyártás. Az együttműködés
eredményeként egy dollár
devizafordítással megköze-
lítőleg két dollár értékű, bár-
hol eladható terméket állita-
nak elő.

Az elmúlt év krónikájához
tartozik, hogy egy angol cég-
gel kötött szerződés alapján
megkezdtek a vállalat szer-
vezési felmérését. A partner
— a szükséges szervezési in-
tézések végrehajtása út-
ján — vállalta a kapacitás
növelését, amellyel a termel-
ésirányítás, a gyártmányfej-
lesztés és a kereskedelmi
munka összhangjának javítá-
sát.

1984-ben egy konvertálható
export árualapot bővítő be-
ruházást is végrehajtottak a
vállalatnál, mégpedig úgy,
hogy a beruházással kapcsola-
tos kötelezettségek mara-
béktalesan eleget tettek.
A fentiekből ítélve joggal
mondható, hogy a Debrece-
ni Kötöttárgyár erősen ex-
portorientált vállalat. Ezt
támasztja alá az idejéig terv is,
amely szerint az öt százalé-
kal növekvő termelés csak-
nem 70 százalékban exportra
irányul. A terv a tőkés és a
szocialista export növelésével
egyaránt számol. Ujabb be-
ruházás nem lesz, bár a ter-
melő alapok — lizing formá-
ban — 1985-ben is bővülnek.

Ezekben a napokban többnyire szovjet piacra készülő termékeken dolgoznak a varrodában. (Fotó: Iklódy János)

A felvételek aránya jobb az országos átlagnál

A debreceni bölcsődei ellátásról

Debrecenben mind a ta-
násai, mind az üzemi böl-
csődék erre a célra épített
épületekben találhatók, s ezek-
nek az épületeknek az állá-
sajónak mondható. Igaz vi-
szont, hogy több új, korsze-
rűnek vélt bölcsődének
számátalan rejtett építési hi-
bája van. Az Egysített
Egészségügyi Intézmény
nem egy bölcsőde bezáása
miatt pereli a kivitelezőt.

Megyeszékhelyünkön ös-
zesen 27 bölcsőde van, ti-
zenkilencet a tanács, nyolcat
pedig valamely üzem tart
fenn. A férőhelyek száma
1930. 1983-ban 2002 gyereket
vették fel, s ugyan a feltöl-
töttség 103,7 százalékos volt,
ám a kihasználtság ennél jó-
val kevesebb, 86,1 százalé-
kos. Mint országosan, itt is
jócskán gyérült a születések
száma. Ezzel magyarázható,
hogy a három év alatti gyere-
keknek több mint egyne-
gyedét tudják elhelyezni
bölcsődékbe. Ez meghalad-
ja az országos átlagot, 1981
óta a társadalmi felvételi
bizottság minden gyerek
számára tud férőhelyet bi-
zosítani, igaz, nem mindig
oda, ahova a szülők kérik. A
város centrumában és a ré-
gebbi lakótelepeken alac-
sony, az új lakótelepeken
pedig magas a felvételi
igénylők száma.

A Tócskerten lakók gyere-
keinek elhelyezésére ke-
vésnek bizonyult a tavalyi
májusától üzemelő 120 férő-
helyes bölcsőde, ezért az
ideiglenes orvosi rendelők
részére átengedett lakásokat
átmenetileg bölcsődének ren-
dezték be, ez enyhített a
gondokon. Józsián jelenleg
nincs bölcsőde, holott a fel-
mérés szerint mintegy har-
minc gyerek elhelyezésére
van igény. Ez év szeptembe-
rétől ezeket az igényeket is
ki tudják elégíteni.
A gyerekek étkeztetése
évek óta központilag készi-

tett étlap szerint történik,
ily biztosítva van a korosz-
tály számára a megfelelő ka-
lória- és vitamínszükséglet.
Az étlapok ajánlatot is tar-
talalmaznak, vacsorára, vasár-
és ünnepnapokra is megje-
lik a kívánatos ételfelése-
geket.

A bölcsődék működési fel-
tételéi adva vannak, a fel-
szereltség jónak mondható.
Gondot okoz viszont a tartó-
sán távollevő és a tovább-
képzésben részt vevő gondo-
zók pótlása. A múlt év kö-
zépén a 349 engedélyezett
gondozónői státusból 10 volt
betöltetlen, 49-en a gyermek-
gondozási segély igénybevételé-
re nem dolgoztak. A
rövidebb — 10-14 napos —
távollétek idején belső he-
lyettesítésként kerül sor,
szakmai követelmény ugyan-
ny, hogy a gyermekeket
mindig az általuk ismert
gondozónők lássák el. A
gondozónők bére meglehető-
sen alacsony, annak ellené-
re, hogy az évenkénti bérfel-
fejlesztésekhez emelt pénz-
összeget kapnak. Sokuk bére
csak a jövő év végére éri
el az őket megillető fizetés
alsó határát. Szakmai to-
vábbképzésük a Módszertani
Továbbképző Bölcsőde
irányításával éves munka-
terv alapján történik.

Elmondható, hogy a böl-
csődéből óvodába kerülő
gyermekek testileg, szellemi-
leg jól fejlettek, egészséges-
ek, beszédkészségük dicsé-
retes, önállóságra törekvők.
A bölcsődések az első idők-
ben gyakran betegeskednek.
Különösen érvényes ez a
túlzsúfolt lakóhelyi bölcső-
dékre járókra. A testi fejlő-
dést segítő nagy szerepük
van a gyermekorvosok-
kal. Az orvosi teendőket a
bölcsőde vonzasköréhez tar-
tozó körzeti gyermekgyógyá-
szok látják el, a gyermek
fejlődését tehát otthon és a
bölcsődében ugyanaz az or-
vos kíséri figyelemmel.

Megnyitották Moszkvában a Budapest-napok rendezvénysorozatát

Grósz Károly és Viktor Grisin beszéde

Moszkva, 1985. január 21.
(MTI) — A moszkvaiak kép-
viselőinek, s a nagylétszámú
budapesti delegációnak a
résztvételével megtartott ün-
nepi gyűlésen nyitották meg
hétfőn Moszkvában, a Rosz-
szija Szálló konfertermben
a január 25-ig tartó Buda-
pest-napokat. A gyűlés el-
nökségében foglalt helyet az
a küldöttség, amely Grósz
Károlynak, a budapesti párt-
bizottság első titkárának ve-
zetésével hétfőn délután ér-
kezett Moszkvába. Jelen-
 voltak a szovjet főváros
párt- és tanácsi vezetői is,
előkön Viktor Grisinnel, az
SZKP KB Politikai Bizott-
sága tagjával, a moszkvai
városi pártbizottság első ti-
kárával.

A gyűlésen Grósz Károly
ünnepi beszédet mondott.
Moszkva minden lakójának
tolmácsolta a Magyar Szoc-
ialista Munkáspárt Központi
Bizottsága és budapesti bi-
zottsága, fővárosunk dolgo-
zó népe, munkásosztálya, a
több mint 200 ezer budapesti
kommunista forró testvéri
üdvözlését. Emlékeztetett rá,
hogy a két fővárosban köl-
csönösen rendezett napok so-

rozata a negyvenesztendő
testvéri együttműködés tala-
lalt szülemet meg, s vál-
hatott hagyományá.

Magyarország jelenlegi
helyzetéről szólva a továb-
bhatban megállapította, hogy
az elmúlt négy évtizedben
forradalmi változásokat haj-
tottunk végre hazánkban.
Hazánk szocialista ipari-ag-
rárrá országává vált, a Magyar
Népköztársaság elkötelezett,
hű tagja a szocialista orszá-
gok testvéri közösségének, a
Varsói Szerződés szervezeté-
nek, a KGST-nek, s az lesz
a jövőben is. Életünk alap-
vető, meghatározó tényező-
jének tekintjük internacio-
nalista kötelezettségeink tel-
jesítését.

Külgazdasági kapcsola-
tainkban az ismétlődő cseré-
arány-veszteségek, a tőkés
világ gazdaság válságának be-
folyása megnövelték terhe-
inket. A világgazdaságban vég-
bement változások tartós jel-
legét kévsé ismertük fel. Fő
törekvésünk az volt, hogy
fennartsuk a vállalati gaz-
dálkodás stabilitását, a gaz-
daság és az életszínvonal nö-
(Folytatás a 2. oldalon)

12-144
AR 21.
PJA
órakor
NAPTÁR
1985. január 21.
33 éves korá-
nyit el Umberto
olasz sarkú-
egyik uttoróje-
leghajóval át-
sarkot. Két év-
ismetelte expe-
nájus 24-én No-
szóló elérté a
száz év miatti
leghajó hátsó
vattaszőru köd-
az eljegese-
t, s csak any-
hogy robbanás
ritására a mo-
A jégtáblakkal
ésnél a motor-
rt: kezelője
ember pedig —
és egy rádió-
kizuhant a bi-
A megkönnyeb-
sérült leghajó
még felemelke-
re eltűnjön a
szovjet jég-
elemekkel és
— felkutatta
és társait, akik
al terék visz-
tragédiát még
undsen, aki re-
kors segítségére
okre elűnt az
vizéin
LYÁM AZ
ngol és né-
nyelvtanfó-
felhőtteknek
nos Művelő-
törőháza ja-
entkezni az
mű irodája-
bra között.
(Bp.) 1 307
(Bp.) 186
(Debr.) 21 122
(Bp.) 3 194
(Bp.) 13 719
(Bp.) 20 524
(Bp.) 4 384
(Bp.) 7 496
(Bp.) 6 737
(Bp.) 9 991
(Bp.) 994
20 481
9 312
8 445
3 283
13 485
(Bp.) 20 839
(Bp.) 4 908
15 183
8 412
vételt hír-
DOSZ Hor-
áncgyűttes
gi csoport-
az Agrár-
m színház-
(Böszörmén-
en és pén-
ESZTÉS
mmel elő-
vezze a TIT
akosztály
hónapok-
het január
ti titkársá-
zombat ki-
9 óra kö-
SÓSTÓT.
6 forintos
k Nyiregy-
hektáros
otavat. A
erlék a tő-
tisztulásra
OGI TA-
Hazafias
en városi
működő
g január
ingyenes
rt a nép-
4. számú
emeleti
előrelátha-
időtartam
g szíves
(X)
ermekgyő
ezte Sár-
Kendel:
elután 6
debrecen.
Felelős
forint —

Megnyitották Moszkvában a Budapest-napok rendezvénysorozatát

(Folytatás az 1. oldalról)

vekedésének ütemét. Ezért az ország kiadásai éveken át meghaladták bevételeinket, hiteleket kellett felvennünk, s adóssághalmagunk nagymértékben megnövekedett. Felismerve helyzetünket, az elmúlt években komoly erőfeszítéseket tettünk hazánk külgazdasági egyensúlyának javításáért, fizetőképességünk megőrzéséért. Korlátoztuk a nemzeti jövedelem belső felhasználását, lassítottuk a felhalmozást, s az életszínvonalat az 1980-as szinten stabilizáltuk.

Grosz Károly végezetül szólt arról, hogy hazai életünk legfontosabb eseménye jelenleg pártunk közelgő XIII. kongresszusa. Ma hazánkban szilárd a munkánsztyá, a nép hatalma, erős szocialista társadalmi rendszerünk.

Beszédet mondott a nagygyűlésen Viktor Grisin is. Hangsúlyozta, hogy a szovjet emberek hálával emlékeznek a magyar nép hűfiára, akik a Nagy Október zászlaja alá állottak, s az orosz proletariátust követve kikiáltották a Magyar Tanácsköztársaságot. A szovjet emberek jól tudják azt is, milyen félve őrzi a magyar nép annak a sok ezer szovjet katonának az emlékét, akik vértüket hullatták Magyarország fasiszta iga alóli felszabadításáért.

A továbbiakban Viktor Grisin kitért a Szovjetunió belső életének időszerű kérdéseire is, megállapítva, hogy az ország az SZKP XXVII. kongresszusa közvetlen előkészületeinek időszaka lépett. A kongresszusi készülődésnek különös légtérrel kölcsonöz az a tény, hogy az utóbbi két évben kedvező változások mentek végbe a szovjet népgazdaság valamennyi ágazatának munkájában. Ezek a változások kedvezően befolyásolták a szovjet emberek életszínvonalának alakulását.

Alkotó munkájukat a szocialista országoknak rendkívül kiélezetté vált nemzetközi helyzetben kell végeztük

mutatott rá Viktor Grisin. Veszélyesen megnőtt a nemzetközi feszültség, s ennek oka az imperializmus, mindezenekelőtt az amerikai imperializmus agresszív körinek konfrontációs politikája, az a törekvésük, hogy az első csapás megtételére alkalmas rakéták telepítésével, az űrfegyverek kifejlesztésével, erópolitikájukkal és szuverén államok belügyeibe való beavatkozásukkal katonai fölényt vívjának ki a szocialista közösséggel szemben. A Szovjetunió és más testvéri szocialista országok békepolitikájukat állítják szembe ezzel az irányvonalal. A Szovjetunió becsületes párbeszédet, komoly tárgyalásokat kíván annak érdekében, hogy megoldhatók legyenek azok a kérdések, amelyekből az emberiség jövője függ. Az idő mutatja majd meg, hogy kész-e az Egyesült Államok is megtenni az út reá eső részét.

Az imperializmus minden eszközt felhasznál arra, hogy gyengítse a szocialista államok közösségét. Az úgynevezett differenciál megközelítéssel alá akarja ázni azt a közös akarukat, hogy együtt építsék és fejlesszék az új társadalmat, közösen védelmezzék meg biztonságukat és az egyetemes béke ügyét. A szocialista közösséggel szemben azonban nincs semmi esélye ennek a politikának — mutatott rá végezetül Viktor Grisin.

Az ünnepi beszédek elhangzása után magyar és szovjet művészek nagyszerű közös koncertjével folytatódott a megnyitónépszerűség.

A miskolci Nemzeti Színház főrendezője, Csizsár Imre által rendezett programban szovjet részről többek között a világhírű orosz Jurlov Kórus, a moszkvai Allami Kórus, Valentyna Scserbinyina és Ljudmila Semcsuk érdemes művésznők léptek színpadra. Magyar részről a gála szereplői között volt az Állami Operaház gyermekkórusa, az Állami Népi Együttes, Dévai Nagy Kamilla, Melis György, Kertész Péter.

Magyar-román külügyminiszeri tárgyalások Bukarestben. A képen (balra) a magyar küldöttség Várkonyi Péter vezetője, és a román Stefan Andrei külügyminiszterrel az élen (Telefonó — AGERPRES — MTI — KS)

Martin Dzur temetése

Prága, 1985. január 21. (MTI) — Prágában hétfőn végső búcsút vettek Martin Dzur hadseregátornoktól, aki tizenhat éven át Csehszlovákia nemzetvédelmi minisztere volt. A Prága strasnicei hamvasztó ravatalozójában tartott gyászünnepségen az elhunyt hozzátartozói mellett részt vett a CSKP KB, a kormány és a szövetségi gyűlés Gustáv Husák, a CSKP KB főtitkára, csehszlovák köztársasági elnök vezette küldöttsége, amelynek tagja volt Lubomir Strougal, a CSKP KB elnökségének tagja, csehszlovák miniszterelnök és a KB elnökségének tagjai. Jelen voltak a Varsói

Szerződés tagszorgalmak a miniszterek vezetésével Prágába érkezett katonai küldöttségei, valamint Viktor Kulikov, a Szovjetunió marsallja, az egyesített fegyveres erők főparancsnoka.

Martin Dzur csehszlovák nemzeti lobogóval borított koporsója mellett a csehszlovák néphadsereg tábornoki karának tagjai és legközelebbi munkatársai álltak díszőrséget.

A gyászünnepségen Milan Vaclavik vezérredez, csehszlovák nemzetvédelmi miniszter és Szergej Szokolov, a Szovjetunió marsallja, honvédelmi miniszter mondott beszédet.

Oláh István hazaérkezett Prágából

Oláh István vezérredez, honvédelmi miniszter és Kárpáti Ferenc altábornagy, politikai főcsoportfőnök, miniszterhelyettes, hétfőn az esti órákban hazaérkezett Prágából, ahol részt vettek

Martin Dzur hadseregátornok, a Csehszlovákia Kommunista Pártja Központi Bizottsága tagjának, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság Szövetségi Gyűlése küldöttségének temetésén. (MTI)

Indiai kémbostrány

Új-Delhi—Párizs, 1985. január 21. (Reuter—AP—DPA) — Új-Delhiből Párizsba érkezett hétfőn reggel Alain Bolley alezredes, Franciaország indiai helyettes katonai attaséja, akit az indiai sajtó

a kiróbbant kémbostrány kulcsemberének tart. A diplomátát kormány „konzultációra” hívta vissza Párizsba.

Sankarrao Csavan indiai belügyminiszter hétfőn a parlamentben megtette kormány első hivatalos állásfoglalását a bostrányról kapcsolatban. Azt mondta, hogy az „egyik nagyhatalom ügynöke” elhagyta Indiát, miután kiderült a kémkedésben való részvétele s kormánya visszahívta.

A Patriot szerint összesen hat — amerikai, francia és nyugatnémet — diplomatát szőlítottak fel az Indiai Köztársaság elhagyására. Az Egyesült Államok és az NSZK nagykövetsége hétfőn tagadta a helyi sajtó állításait.

A Hindustan Times értesülése szerint tizenkét kormánytisztviselőt letartóztattak, hatot kihallgatás céljából őrizetbe vettek. A lap úgy tudja: a kihallgatások megerősítették, hogy egy Új-Delhiben dolgozó indiai üzletember szolgáltatta ki az ország legféltettebb katonai titkait.

KÖLCSÖNHATÁS

Antonov miniszterelnök-helyettes vezetésével szovjet gazdasági küldöttség tárgyal a nyugatnémet fővárosban. A tervek szerint Antonov ma találkozik Kohl szövetségi kancellárral és Genscher külügyminiszterrel is. Önmagában már ez a tény is egyértelműen jelzi: milyen nagy jelentőséget tulajdonítanak az NSZK-ban a Szovjetunióhoz fűződő gazdasági kapcsolatoknak.

Természetesen még korai lenne azt taglálni, milyen eredmények várhatóak a mostani megbeszélésektől. A látogatás jelentősége azonban mindenképpen túlmutat egy rutinszerű kétoldalú gazdasági tárgyalásnál. Ha figyelembe vesszük, hogy néhány nappal ezelőtti fejeződétek be a magasszintű szovjet-amerikai gazdasági tárgyalások is, azt állapíthatjuk meg: a Szovjetunió és a vezető nyugati hatalmak kereskedelmi kapcsolatokat biztosító fejlődési szakasz elé nézhetnek. De hát miért is a feltételes mód?

A kelet-nyugati gazdasági kapcsolatok az elmúlt években ellenálltak a Washingtonból érkező hidegháborús széljárásnak, a világpolitikai feszültségnek. Erdemes emlékeztetni rá, hogy a nagyon bonyolult, egyenesen rossz politikai légkörben olyan megállapodások születtek, mint a Szovjetunió és több nyugat-európai ország (az évszázad egyik nagy üzletének minősített) gázügylete. Hogy a politikai kapcsolatok alakulása a legkövetlenebbül kihat a gazdasági-kereskedelmi együttműködésre, ezt alighanem felesleges lenne bizonygatni. Ebben az értelemben a Genscher létrejött szovjet-amerikai megállapodás, s még inkább a folytatása jótékony hatással lehet a különböző társadalmi rendszerű országok gazdasági kapcsolataira.

De ez a folyamat nem egyirányú utca, a politika és a gazdaság szférája között kölcsönhatás érvényesül, s az utóbbiak is visszahatnak az előzőre. És az elmúlt évek arra is szolgáltatnak tanulságot, miként lehet gazdasági zavarkeltéssel rontani a politikai klímát. Akár az Egyesült Államok kudarcot vallott szovjetellenes gabonaembargójára, akár a fejlett technológia Kelet-Európába irányuló exportjára vonatkozó amerikai íhletésű korlátozásokra gondolunk, mind egyértelműen olyan lépés, amely gyökeresen ellentmond a szabadkereskedelem odaát oly gyakran magasztalt alapelveinek.

Györi Sándor

CSIRKÉK DERECSKAI Udvari Vörös Csillag kedően jó, 97 százalék velnek tovább, a töát. A nagy hideg sötétevezető elmondott jó előre, már a nyáron a 22—24, a csibés a vizzel takarékos munkaműveletek jobbtást a csúcsidőben. Htésével és újra feltojások osztályozására

Csiperke a MÁSOKAT IS B

Pincére számítotarlám, mi húzódik A alatt! Alagútszerű járászéles boltívsű szakaszt, mely megalakult „Szgt”, rövidbe néven ígyják, a gombatermesztésulása már munkába iágot. Kihaszánlatlan vMeghívtak, saját szemmel győződhessenek meg sőt termés bőségéről.

Elképesztő. A félbevágott, legyűrjú fóliázások keményjám lökik, tolják egyméfehér tönkök, kalapogombostűfejű kicsitől a csavarható nagyokig ez ezer csiperke. Szőnyeg a fehérség.

Való igaz, ha nem lánem hinném! Csak a sztelem arathat ekkora dalt.

Jöttöm előtt, hogy tájékozódjak, visszalapóBessenyei Zoltán termekönyvének néhány s1967-ből. A 124. oldalonkantom rá az akkori átl„Trágyamásánként 6 gramm értékesíthető go ra számíthatunk, de gyóennél sokkal jobb eredm is elérhetünk.”

A társaság tagjai csupán egy a kertészműsám Nagy Sándor példáueredeti foglalkozása asztalos, s a szakköntudora. Szatmári Gáborpészmezőnk. Ó vajon jártul hozzá a termésbhez? (Egy mázsa kompotól 15—20 kilogramm es két várnak!)

Nem titkolja, de a f szellőztetés technológiái

Mozaiklap

A Polgár és Vidéke Ártékesítési tervében mindrintos árbevételrel szesNyugodtan mondhatjuk tján a kisüzem nem határkezeltről alkotott képet, szíti azt. A betonüzemi t330 ezer forintos előző elert 460 ezer forintnyi nyel mégis joggal lehet szövetkezet vezetői.

A kisüzem közkedvelt lap. A 20-szor 20 centistik a vásárlók, keresik is50 ezer négyzetmétert szövetkezetnél. Ez a tehozza, de az az igazság, miat az igényeket közel gíteni.

Az üzem termékeinek nehézbetonfélék közé pok, kútyűrük, földembzetők medrének betonlapméklistát, s a legfőbb vébőző tanácsok, vizsgáz tartoznak. A termelésbó cikkszoportnál egyrészt akadály, de a nehéz fizinehézség.

Felvetelünkön: Készül (Fotó: Közeghy György)

Éjjeli menedékhely — a párizsi metrón

Az idei január évtizedek óta nem tapasztalt, tartós hideghullámmal lepte meg a franciákat, Szent Mihály útján nem sétálnak olyan komótosan a párizsiak, mint máskor, nem áldogáltak a kirakatok előtt, a gyalogjárók fázosan felúrt gallérral, sietős léptekkel haladtak.

Az MTI párizsi tudósítója egy igen-csak fagyos éjszákán járt a Luxembourg-parkkal szemben levő metróállomáson. A peron akkor is tele volt utasokkal. Az állomás egy másik, már régóta üzemben kívül helyezett részének bejáratát vasajtó zárja el s rajta ez a felirat: „Az üdvhadserg menedékhelye”. Egy másik tábla pedig ezt adta tudtul: „Megtelt”.

A vasajtón túli előtérben élelmiszer-csomagokat osztottak az üdvhadserg munkatársai. Hosszú sorban álltak azok a szerencsések, akik még idejében bejutottak. Ott, ahol a sor véget ért, egy újabb ajtó mögött, hosszú, pincéhez hasonló bolthajtásos teremben tábori ágyak sorakoztak, durva takaró volt rajtuk. A földalatti menhely lakói még nem aludtak, az élelmiszer-csomagok tartalmát fogyasztották. Csend volt. Még a szomszédok sem beszélgettek egymással. Legtöbbször férfiak, de volt közöttük néhány nő is, s minden korosztály képviselve volt. Voltak köztük kifejezetten torzonborz csavargók, de akadtak olyanok is, akiknek ruházatán és magatartásán meglátszott, hogy valahá jobb napokat láttak.

Amikor a párizsi fogalmak szerint farkasordítónak számító hideg beköszöntött, reggelente 8—10 megfagyott ember holttestet találtak az utcán. A metró igazgatósága engedélyezte, hogy az állomásokat egész éjszaka nyitva tartásák, hogy a hajléktalanok ott melegezhessenek. Ez azonban csak egy napig tartott, közben két nagy állomáson, a Luxembourg-parknál és a Nation-téren, az állomások üzemén kívül

helyezett részén berendeztek két éjszakai menedékhelyet, melyeket az üdvhadserg kezel.

Párizsban mindig voltak clochard-ok, megrögzött csavargók, akik szinte már hozzátartoztak a városképhez. Az utóbbi időben azonban rendkívül megsaporodott a hajléktalanok száma. Sok munkanélküli jött fel vidékről a fővárosba, hogy ott munkát találjon. Ez persze csak nagyon kevesnek sikerül, a legtöbbnek alkalmi munkából és kol-dulásból tengődnek.

A becslések szerint ma már kb. 15 000-re tehető a hajléktalanok száma a fővárosban és elővárosiban, a különböző jótékonyági egyesületek és a főváros által fenntartott éjjeli menedékhelyek férőhelye pedig csak 7000.

A Luxembourg-állomáson berendezett menedékhelyen egy 22 éves fiatalemberrel beszélgettünk. Elmondotta, hogy az ősszel Bretagne-ból jött fel a fővárosba munkát keresni, azonban csak néha sikerül trógerolással annyit keresnie, hogy éhen nem hal; szállást már nem tud fizetni. Eddig különböző helyeken töltötte az éjszakákat, hol romos és lakatlan épületekben, hol más, félig-meddig fedett zugokban. Egy darabig jó dolga volt, mert egy jószívű házmester megengedte, hogy az udvar egyik fedett zugában aludjon. De új házmester jött s az kiutasította. Most már a második éjszaka tölti itt s már délután négykor beáll a sorsa. Hallotta, van olyan menedékhely is, ahol reggel meleg zuhanyt lehet venni, de ott olyan nagy a túlekedés, hogy nem sikerült bejutnia.

Mint ahogy a későn érkezők már itt is csalódottan nézték a „Megtelt” táblát. Hova menjenek?

Franciaországban a hideghullámnak csaknem másfélszáz áldozata volt.

Dobsa János (Párizs), MTI—Panorama

A Magyar Nemzeti Bank tájékoztatója

Hivatalos devizaárfolyamok
Érvényben: 1985. január 22-én

Devizanem	Vételi árt. 100 egységre	Közép	Eladási Ft-ban
Angol font	5 781,51	5 787,30	5 793,09
Ausztrál dollár	4 185,32	4 188,71	4 193,39
Belga frank	80,83	80,91	80,99
Dán korona	453,49	453,94	454,39
Finn marka	772,50	773,27	774,04
Francia frank	528,53	529,06	529,59
Hollandi forint	1 433,31	1 434,74	1 436,17
Japán yen (1000)	202,09	202,29	202,49
Kanadai dollár	3 879,41	3 883,29	3 887,17
Kuvaiti dinár	16 786,08	16 784,86	16 801,54
Norvég korona	559,12	559,68	560,24
NSZK márká	1 619,58	1 621,20	1 622,82
Olasz líra (1000)	26,33	26,36	26,39
Oszták schilling	230,62	230,85	231,08
Portugál escudo	29,28	29,34	29,37
Spanyol peseta	1 925,29	1 921,22	1 925,15
Svájci frank	563,58	564,14	564,70
Svéd korona	2 597,40	2 600,00	2 602,60
Tr. és cl. rubel	5 129,36	5 134,49	5 139,62

Az államközi megállapodásokon alapuló hivatalos árfolyamok változóján az 1984. december 11-i közlésnek megfelelően vannak érvényben.

Valuta (bankjegy- és csekk-) árfolyamok
Érvényben: 1985. január 22-től 28-ig

Pénz nem	Vételi árt. 100 egys. Ft-ban	Eladási
Angol font	5 613,68	5 960,92
Ausztrál dollár	4 064,02	4 315,40
Belga frank	78,48	83,34
Dán korona	440,32	467,56
Finn marka	790,07	796,47
Francia frank	513,19	544,93
Görög drachma	34,57	36,71
Hollandi forint	1 391,70	1 477,78
Japán yen (1000)	196,22	208,36
Jugoszláv dinár b	20,00	21,24
Kanadai dollár	3 766,79	3 999,79
Kuvaiti dinár	16 281,31	17 288,41
Norvég korona	532,89	576,47
NSZK márká	1 572,56	1 669,84
Olasz líra (1000)	25,57	27,15
Oszták schilling	223,92	237,78
Portugál escudo	29,04	30,84
Spanyol peseta	28,43	30,19
Svájci frank	1 869,40	1 985,04
Svéd korona	547,22	581,06
USA dollár	4 980,46	5 288,52

a) Vásárolható legmagasabb bankjegycimlet: 500-as
b) Vásárolható legmagasabb bankjegycimlet: 100-as (MTI)

CSIRKÉK DERECSKERŐL. Évente 16-17 millió húshibrid csirkét keltenek a nádudvari Vörös Csillag Tsz derecskei keltető telepén. A telep kihasználtsága kiemelkedően jó, 97 százalékos. A naposibékből 7 milliót a HAGE taggazdaságaiban nevelnek tovább, a többit különböző tsz-ek, ÁFÉSZ-ek és háztáji gazdaságok veszik át. A nagy hideg sem okozott fennakadást a telep munkájában. Adány Zoltán keltetővezető elmondta, hogy a fűtéshez szükséges 3 ezer, 3 ezer ötszáz mázsa szénét jó előre, már a nyáron beszerezték, így zavartalanul biztosítani tudják az előkeltetőben a 22-24. csibetartólokban pedig a 24 fokos meleget. Az elektromos energiával és a vízzel takarékoskodnak. A fénnyel való megvilágítás felére csökkentésével, az egyes munkaműveletek jobb megszervezésével 260-ról 230 kilowatt-ra vették vissza a fogyasztást a csúcsidőben. Havonta ezer köbméter a vízfogyasztás. A használt viz visszavezetésével és újra felhasználásával 300 köbmétert takarítanak meg. Felvételünk a tojások osztályozásáról készült. (Fotó: Iklódy János)

Csiperke a középkori boltívek alól

MÁSOKAT IS BEVONNI A „GOMBAKÖRBE”

Pincére számítottam, s formját, már ami az általam, mi húzódik Almosd alatt! Alagútszerű járat. Egy széles boltívet szakaszt a tavaly megalakult „Szövbergt”, rövidebb néven így hívják, a gombatermesztők társulása már munkába is fogott. Kihasználatlan volt.

Meghívták, saját szememmel győződhessék meg az első termés bőségéről.

Elképesztő. A félbevágott, legyűrt szájjú fóliázások kemény talaján lökik, tolják egymást a fehér tönkök, kalapok; a gombostüfejtű kicsitől a kicsavarható nagykig ezer és ezer csiperke. Szőnyegszerű a fehérség.

Való igaz, ha nem látnám, nem hinném! Csak a szakértelem arathat ekkora diadalt.

Jöttöm előtt, hogy kissé tájékozódjak, visszalapoztam Bessenyei Zoltán természetíró könyvének néhány sorára 1967-ből. A 124. oldalon bukkantam rá az akkori átlagra. „Trágyamázsként 6 kilogramm értékesíthető gombára számíthatunk, de gyakran ennél sokkal jobb eredményt is elérhetünk.”

A társaság tagjai közül csupán az a kertészemőnök, ám Nagy Sándor például, aki eredeti foglalkozása után asztalos, már a szakkönyvek tudora. Szatmári Gábor gépészmőnök. Ó vajon mivel járult hozzá a termésbőséghez? (Egy mázsa komposztból 15-20 kilogramm csiperkét várunk!)

Nem titkolja, de a fűtés-szellőztetés technológiai „re-

ide lehozható. Ez egy termésváltás (ciklus) tápanyaga, ami annyit jelent, hogy 40 mázsa csiperke szedhető fel róla. Egy esztendőben, ha szerencsés, négy ilyen váltással megnevelhető a termés. S ezt már Debrecen boltjai meg fogják érezni, de hagyunk falun is — Almosdon és Vámospercsen — belőle. Szívesen veszik.

— Mennyit? — Mi (a társulás) 70 forintért adjuk oda az üzletnek kilóját, 60 forintért „továbbítják”.

S essék erről is szó. Hogyan keletkezik a haszon? Néha úgy, van, aki egész egyszerűen lefőlözi. Ellenőriztetve a 90 forintos árat Debrecenben, a derecskei ÁFÉSZ 208. számú szerződéses zöldség-gyümölcs utálja a Vörös Hadsereg útján az egyetlen az összes többi közt, ahol nem restellik 110 forintért kínálni a vevőnek a csiperke kilóját. Hogy miféle jelzővel szótkák illetni az ilyen árkezdést, most hagyjuk. S az is igaz, hogy a debreceniek így is elkapkodják a friss almosdi csiperkét. Am nem tudják, hogy ahonnan jött, még olcsón hozták.

Féltrete az aprónak egyáltalán nem apró bosszúságot, a gombatermesztő társulás már a terjeszkedésen törli a fejét, szeretne ugyanis másokat bevonni a „gombakörbe”, talán a Tartósítóipari Kombinat leányvállalatát is. Annak már egy új riport lesz a megmondhatója.

Szalai Csaba

KRÓNIKA

A szemlélet változása

Nem számoltam utána, de egészen biztosan nagyon sokszor írtam le az elmúlt években magam is a bűvös szót: szemléletváltozás. Legalább annyiszor, ahányszor hallottam különböző tanácskozáson, értekezleten. Már akkortájt feltűnt, hogy akkor is ezt a varázsszót szajkózzuk, ha pontosan nem vagyunk tisztában a jelentésével. Gyakorta akkor is, ha más, pontosabb, a valódi helyzetet jobban fedő kifejezés nem jutott eszünkbe. Úgy tűnt, a szemléletváltozás mindig megold, így hát abban az esetben is szemléletváltozást követelünk, amikor csupán jobb, fegyelmezettebb, észerebb munkára lenne szükség. Csoda-e, hogy mára kisé megkopott ez a valóban nagyon fontos tartalmat fedő szóösszetétel.

Manapság kevesebbet használjuk. Talán, mert közben valóban változott a szemlélet, és pontosabb lett a kifejezőmódunk is. Tudjuk, mik a feladataink, érezzük, hol szorít a cipő (vagy a szorosabbra húzott nadrágszíj), ismerjük céljaink, körvonalazódni látnak lehetőségeinket. Az egyes embertől a termelő közösségeken keresztül az ország egészét érintő feladatokat pontosan, konkrétan határozódnak meg a teendők.

Talán mégsem volt helytelen annak idején annyit emlegetni. Talán ez is elősegítette, hogy közben azért — ha nem is a kívánt gyorsasággal — mégis változott sok területen (elsősorban a gazdasági életben) a szemléletünk. Amelynek gyarapodó gyakorlati eredményei hozzásegítettek az országot ahhoz, hogy talpon maradjon.

Mégis sajnálom kicsit, hogy ennyire elköpöttük ezt a kifejezést. Mert valom, hogy a szemléletváltozás bizony nagyon komoly dolog, olyan, amit csak igazán radikális és lényegi folyamatok esetében szabad(na) alkalmazni. Ehhez képest elég aprócska esetről jutott ismételtlen eszembe.

Az utóbbi napokban arra kényszerültem, hogy egy csomó mindent aláhuzgáljak különböző könyvekben. Egymás után fogytak ki a filctollak a kezemből, és ez készített némi töprengésre. Nem is az, hogy meglehetősen rövid ideig lehetett használni egyetlen évet (bár ez is megérdemelne néhány szót). Sokkal inkább az a kérdés, hogy mi lesz a kifogyott toll további sorsa. Természetesen ki kell dobni. De vajon rendjén van ez így? Látásból igen. Hisz a gazdaság körforgásában minden a helyén van. A gyártó keresett cikket dobott piacra — nyeresége is kell hogy legyen rajta, másként nem csinálna. Én megvettem, mert szükségem volt rá

— és ki tudtam fizetni. A pénzen a cég újabb tollakat csinálhat, és aztán a használat után kidobjuk azokat is. A vásárló pedig vesz helyettük újat. És így tovább.

Am próbáljunk kicsit más értékrendben gondolkodni, ha úgy tetszik, változtatni a szemléletünkön. Mennyi — valószínűleg — importanyagot kellett az általam elfogyasztott néhány tollhoz is felhasználni? Bonyolult műveletekkel műanyagga alakítani a kőolajat, aztán következett magának a tollnak a gyártása, a betét töltése, az összeszerelés, a csomagolás, a kiszállítás a boltokba, a reklám és így tovább. Mennyi energia használódott el közben, és mennyi munkabért fizettek ki?

S mindezt számba véve már nem is olyan szép a végeredmény. Hisz a toll körülbelül egy órát funkcionált. A betét kifogyása után pedig úgy kell eldobni, hogy maga a toll egy cseppet sem kopott meg. Így tulajdonképpen kidobunk jó adag feleslegessé vált anyagot, energiát, pénzt. Akárhogy nézem, ez is pazarlás, ha nem is hívjuk annak. Nos, azt hiszem, az ilyen apró — s persze a fontosabb — dolgokban igazán elkelne a valódi szemléletváltás.

Hisz az csak pillanatnyi „siker”, hogy a terméket — ez esetben a tollat — megveszünk, és hogy nyereség termelődik. A gyártónak most ennyi is elég, nem is tehetünk neki szemrehányást. Am a közös társadalmi érdek megiscsak azt kívánja meg, hogy hosszabb távon is gondolkodjunk: milyen is az igazán gazdaságos termék? Először talán annyi is elég lenne, hogy — a példánál maradva — lehessen a tollban a betétet cserélni, máris csökkenne a hasznos teljesítményre jutó költség. Aztán valamikor elérni azt (amire néhány országban már törekszenek), hogy csak olyan terméket gyártunk, amit vissza lehet juttatni a természetbe újra-felhasználásra.

Ez persze ma még távoli cél lehet csupán. Am a szemlélet éppen attól változik, ha messzebbre tekint, és a jövő széleslejteiből próbálja a jelen feladatait megfogalmazni. Azért, hogy egyáltalán megélhessük a jövőt — s még akkor is legyen miből tollat, s persze sokkal fontosabb dolgokat gyártanunk.

A szocialista társadalom lényege a változás. Benne azé a szemléleté is, amit ugyan nem szükséges állandóan emlegetni, annál inkább a követelményekhez igazítva formálni a mindennapokon.

T. Szűcs József

Különvonat Lipesébe, úttörők Prágába

Az Expressz Ifjúsági és Diák Utazási Iroda programjairól

Bár ma még nem a legszerencsésebb helyen, a debreceni fúta forgalomból kisé kieső részen (Vörös Hadsereg útja 77.) és nagyon kicsi helyiségekben dolgozik az Expressz Hajdú-Bihar megyei kirendeltsége, eredményei mégis igen számottevők, s nemcsak az ifjúsági turizmus terén, mint neve sugallja.

Alapvető feladatuk persze ez: jelentős, nagy ifjúsági tömegeket érintő utazásokat szerveztek 1984-ben is. Három különvonatuk ment a Szovjetunióba, illetve az NDK-ba, egyenként 360-360 fővel. (Ez utóbbin hajdú-bihari úttörők vettek részt, s ez az út először szerveződött 1984-ben.) Tavaly túlléptek az „ifjúságon”: a KISZ Központi Bizottsága és a Hazafront Fialatok az időkért akciója keretében az Expressz háromszáznál több nyugdíjast üdültetett, elő-, illetve utószobákkal, majdnem önköltségi áron. Ahogyan Balogh Tamás, a megyei kirendeltség vezetője összefoglalja: „A létszám, az árbevétel és ifjúságpolitikai, illetve általában vett politikai céljaink tekintetében nem zártuk rosszul az elmúlt évet, sőt, szerény nyereséggünk is van. Kapcsolataink a vállalatokkal, intézményekkel jók, és 1985-ben is erre építünk elsősorban.

Helyi, megyei szervezésben 1985-ben is kétszáz csoportot indít az Expressz Utazási Iroda, közel ötvenfajta útvonalon, külföldre. A szocialista országokba irányuló forgalmuk jelentősebb, s általában nagyobb tömeget is ebben a viszonylatban utaztatnak. A KISZ megyei bizottságával közös szervezésű lesz a lipcsei különvonat 1985. augusztus 4-10. között, s ugyanebben az időben Csehszlovákiába, Prágába megy a megyénk úttörői szállító különvonat, melyet

az iroda a megyei úttörőel-nökséggel közösen szervez. A Szovjetunióba már hagyományosan megy a barátságvonat, október 8-18. között. Moszkva—Leningrád útvonalon.

A fiatalok az időkért akciói ebben az évben is folytak, csakúgy, mint tavaly, az utazási iroda költségeinek csökkentésével, kedvezményes áron, nyugdíjasoknak. E tömegesebb szervezésű utak mellett népszerű a Kijev, Jalta, Leningrád, s a Fekete-tenger partja felé irányuló turizmus. Természetesen — ahogy az Expressz utazási magazinjaiból is bárki láthatja — bővült ez a sor Közép-Ázsiával, s a Kaukázussal.

A nyugati országokba irányuló turistaforgalom, amit a debreceni Expressz-iroda lebonyolít, valamivel kisebb arányú az előbbieknél. Az ifjúsági házak szövetségével meglévő, jól kiépített kapcsolat révén, és a hatékony, komplex kedvezményrendszer segítségével, nem luxus-, vagy első osztályú színvonalon, viszont más lehetőségeknél még mindig olcsóbban tud az Expressz szervezni utakat.

A VIT-re a csoport- és egyéni utazásokat is az Expressz-iroda intézi majd. Egyelőre a külföldi partnerek még részleteket nem közöltek — mondják az iroda dolgozói —, viszont mielőtt megtudják a konkrétumokat, a már most is számos érdeklődő tudomására hozzák a sajtón keresztül.

Belföldön is nagy üdültetési és utaztatási forgalmat bonyolított le a megyei iroda. Ebben — ismét a nemzetköziséget érintő rendezvényekről szólva először — szerepeltek a tanulmányi kirándulások, osztálykirándulások, színházi autóbuszok, Budapestre, sportversenyekre, egy-egy koncertre szerve-

zett autóbuszok utak csakúgy, mint különvonat Balatonszemesre az úttörőkkel. „Erosodik a kongresszus-turizmus — mondja Balogh Tamás —, közreműködünk a Bartók Béla nemzetközi kórusfesztivál, a nemzetközi radiológiai, a juhtenyésztési és az általános orvoskongresszusok szervezésében rendezvényeik lebonyolításából (szállás, étkeztetés, program, autóbusz) mindig kivesszük részünket. A koncerteket kivéve, 1984-ben közel tízezer fő volt az általános ügyfelünk.” (Országos méretekben az Expressz Ifjúsági és Diák Utazási Iroda a belföldi turizmusban annyi személyt lát el, mint az összes többi utazási iroda együttvéve.)

Sz. G.

Mozaiklap, kútgyűrű Polgárról

A Polgár és Vidéke ÁFÉSZ elmúlt évi értékesítési tervében mindössze 11,5 millió forintot árbevételre számolt a betonüzem. Nyugodtan mondhatjuk tehát, hogy az alapján a kisüzem nem határozza meg a szövetkezetekről alkotott képet, inkább csak kiegészíti azt. A betonüzemi terv teljesítésével, a 330 ezer forintos előző évi nyereség helyett elért 460 ezer forintnyi 1984. évi eredményrel mégis joggal lehetnek elégedettek a szövetkezet vezetők.

A kisüzem közkedvelt terméke a mozaiklap. A 20-szor 20 centis építőanyagot szeretik a vásárlók, keresik is, s évente mintegy 50 ezer négyzetmétert tudnak előállítani a szövetkezetnél. Ez a termelési érték felét hozza, de az az igazság, hogy az olcsó ár miatt az igényeket közel sem tudják kielégíteni.

Az üzem termékeinek másik csoportja a nehéz betonfélék közé sorolható. Járdalapok, kútgyűrűk, földémbélestestek, vízvezetők medrének betonlapjai alkotják a terméklistát, s a legfőbb vevők közé a különböző tanácsok, vízgazdálkodási társulások tartoznak. A termelésbővítésnek ennél a cikksorozatnál egyrészt a kereslethiány az akadálya, de a nehéz fizikai munka az igazi nehézség.

Felvételünkön: Készül a mintás mozaik. (Fotó: Kúszeghy György)

ével szovjet fővárosban. Kóli szövetszerrel is. n jelzi: min SZK-ban a oknak.

alni, milyen elésektől. A en túlmutat ason. Ha fi- ótt fejeződ- zdasági tár- tunió és a solatai biz- miért is a

az elmúlt ó hideghá- ségnek. Ér- ollult, egye- állapodások gat-európai (minősített) ok alakulá- ereskedelmi lenne bi- en létrejött bb a foly- társadalmi

olitika és a yesül, s az múlt évek t gazdasá- Akár az enes gabo- celet-Euró- ai ihletésű nien olyan kereskede- nek.

Sándor

i kívánják lamok fey- amját, s ezt hogy „a emberiség jgnagyobb programját A katonai tésé szerin- végrehajt- lások útján lapodás jön

nióval foly- sokk után itani. Nem- a tárgyalá- gyveit- növekedésé- Ehelyett kívánjuk, oyan lehet n nukleáris ni a föld ndotta, ám tte, hogy az úrfegy- n megvaló- en közvet- hogy Wa- is támo- neki tetsző ellenforra-

az Elnöki táviratban Reagent, esült Álla- tnt beik- (MTI)

olyamok -ig

adási Ft-ban
960,92
315,40
83,34
467,56
796,47
544,93
36,71
477,78
208,36
21,24
999,79
288,41
576,47
669,84
97,15
237,78
50,84
30,19
985,04
581,06
288,52

egyecim- egyecim-

KISZ-fiatalok az MSZMP KB irányelveiről

A Magyar Görődölcsepágy Művek fiataljai vitakörön mondanak véleményt az MSZMP KB kongresszusi irányelveiről. A vitaindítók az eddigi tapasztalatok alapján az üzemi pártbizottság készítette el, azaz a nem titkolt szándékkal, hogy további észrevételeket, javaslatokat vár a fiataloktól. Ha úgy tetszik, egy ilyen vitakörnek is nevezhetnénk az elmúlt hét közepén folytatott beszélgetést, amelynek résztvevői az MGM KISZ-szervezetének vezetői, aktivistái voltak. A beszélgetést pedig az irányelvekben rögzítettek inspirálták.

Nagy érdeklődéssel vártuk a kongresszusi irányelvek megjelenését — mondta Lakatos Ferenc minőségellenőr —, ez összefügg természetesen a jelenlegi gazdasági helyzettel, életszínvonal-programmal, a fiatalok megoldására váró gondolataival. En egy picit attól félek, talán túl sokat is várunk ettől a kongresszustól.

— Az irányelvekben megfogalmazottak azt sejtetik, hogy a következő öt évben nagyon komoly intézkedések történnek — folytatja Laczkó László, az üzemi KISZ-bizottság titkára. — Érezhető, hogy a párt nagyon komoly segítséget akar nyújtani a fiataloknak. Ezt a réteget ugyanis keményen érinti a családalapítással járó anyagiak előteremtése. Tudjuk, a családi pótlék és a gyás emelkedik, de ugyanakkor az alapvető élelmiszerek ára is. Az irányelvekben olvashatjuk, hogy egyes rétegeknek nehezebb a megélhetése. Ide tartoznak véleményem szerint a bérből, fizetésből élők, műszakoló fiatalok is. S itt a nagy kérdőjel, itt a bizonytalanság és az óriási várakozás, milyen konkrét intézkedéseket tesznek majd, amelyek tényleg megkönnyítik a fiatalok hétköznapjait. A lakáshoz jutásra, a családalapításra, a pályakezdés nehézségeire gondolok.

— Mi a tapasztalat az irányelvek vitája során, a fiatalok megmaradnak az őket érintő kérdések észrevételénél, vagy kitekintenek az egész népgazdaságra, illetve üzemi körre?

Antal Sándor közgazdász mondja: — Természetesen megfogalmazódnak a népgazdaság gondjai is, ugyanakkor azok az erőszíntések, amelyeket itt, az üzemben tettünk. De 1980 óta néhány új fogalommal is meg kellett ismerkednünk. Többször változott a szabályozórendszer. Ettől részben a várt hatékonyságnövekedést kéri számon a dolgozó. 1982–83-ban elkezdődött a munkahelyi demokrácia rendszerének erősítése. 1982–83-ban zajlottak a viták a gmk-k és vgm-k körül. Jelenleg azt érezzük, s azt a vezető is dolgozókat egyaránt, hogy ezek a munkaközösségek teljesítették vállalt feladataikat, hasznosan járulnak hozzá a vállalati gazdálkodási célok teljesítéséhez. Voltak belső tartalékaink, kiemeltem a munkaverseny-mozgalmat, ami ma már nemzetközivé szélesedett. A viták során most arra szeretnénk inspirálni a dolgozókat, hogy kezdeményezzenek, önállóan határozzanak meg feladatokat akár a munkaversenyben, akár a vgm-k-ban dolgoznak.

— A fiatalok a viták során a munka szerinti bérézés bevezetését szorgalmazták — veszi át újra a szót a KISZ-bizottság titkára. — Véleményük szerint a bérézési rendszer elavult, ma még az életkor függvénye. A kezdő bérre, alapbérre gondolok. Pedig, ha teljesítményben dolgozunk, ezek a ka-

tegoriák megszüntethetők lennének. Ezek a problémák az MGM-ben is jelentkeznek, de megoldani nem lehet üzemi szinten. Így aztán a kezdő fizetés mellett a fiatalok rákényszerülnek, hogy gémekezzenek. Ha emellett még tanulnak is, bizony nagyon kevés idejük marad a családra. Ennek a rétegnek lehetőséget kellene adni, hogy becsületes munkával, egyre inkább a nyolc óra munkaidőben keresse meg a lakásszerzéshez, a családalapításhoz szükséges anyagiakat. Újra meg kellene teremteni a gyári munka becsületét, hogy ezek a munkások leltívák betöltsék régi szerepüket. Törekedni kellene arra is, hogy egyre több fiatal válhasson vezetővé.

— Megállják-e a helyüket a felelősségteljes vezetői beosztásban — tapasztalatai szerint — a fiatalok?

— En beszélgettem a fiúkkal, fiatal műszakiakkal, ha komoly és értelmes feladatokkal bízzák meg őket, a tudejüket kihajítják, a lelküket beleadják, csakhogy bizonyítsanak — mondja Vinkler János célgéptervező mérnök.

— Az irányelvekben van egy olyan gondolat, megállapítás, hogy a fiatalok igényesebbek, és türelmetlenebbek a fejlődést hátráltató jelenségek, fonákosságok láttán. Mi erről a véleménye?

— Nagyon igaz, hatszor hamarabb lelkesedünk, de hatszor hamarabb el is fásulunk — folytatja Vinkler János. — Például, ha arra gondolok, hogy már a KISZ X. kongresszusán elhangzott: kezdeményezze a KISZ a felkészült lakások átadását a fiataloknak, de az építőipar nem engedi ki a kezéből, hiszen ebben van a pénz. Persze, hogy türelmetlenek vagyunk. Pedig a mi KISZ-eseink is azonnal kapnának ezen a lakáshoz jutási lehetőségén. Vagy kalákában, vagy csak családi alapon befejeznék. Dolgoznak a fiatalok is, ha látják, hogy van értelme.

— Az MGM-ben milyenek a lakáshoz jutás esélyei egy fiatal szakmunkásnak?

— Az üzem az itt dolgozó családok részére 100–150 ezer kamatmentes hitel tud biztosítani, és az MGM-ben nagyon sok fiatal család van. Becsületes, jó munkával négy-öt év alatt kaphatnak lakást.

— A beszélgetés, a vita az esélykülönbségek csökkentésének lehetőségeit taglalva folytatódott. A fiatalok kíváncsiak várják, milyen intézkedések születnek a különbségek csökkentésére. Sok szó esett az állami vállalkozások, közszolgálatok, s a munkahelyi közösség nevelő hatásáról, a család, az iskola, a mozaik feladatairól, az egészséges életmódra nevelésről, a sportról. De bármilyen témát kezdünk el vitálni, előbb-utóbb visszakanyarodtak beszélgető partnereink az anyagiakhoz, a lakás, a családalapítás nehézségeihez.

Az MGM fiataljainak széles rétege megismerkedett már, vagy az elkövetkezendő időszakban megismerkedik a kongresszusi irányelvekkel. Bizonyára többen elmondják majd azt, ami ezen a beszélgetésen elhangzott, többek között, hogy az MSZMP KB irányelvei realitások, felsorolja a problémákat és javaslatokat tesz az intézkedésekre is. Már csak a végrehajtás feltételeit kell megteremteni, s a számonkérés sem elmulasztani.

T. E.

„Miénk a ház”

A közművelődési munka új formája Berettyóújfaluban

A „hivatalos” közművelődési intézmények, szervezetei a régi szemlélettel egyre kevésbé tudják „megnyerni” a fiatalokat. Rá kellett jönni arra, hogy ennek a korosztálynak is egyre szorosabban kapcsolódniuk kell a közművelődési és szórakozási szokásai az egzisztenciális problémáikhoz.

A közművelődési és a KISZ-mozgalom ma már megértette, hogy az egyének, csoportok, közösségek meg kell adni a lehetőséget arra, hogy saját szórakozási, művelődési, szabadidős szokásait maguk teremtsék meg, maguk alakítsák ki. Ilyen, úgynevezett társadalmisítási kísérletekre az elmúlt évben Hajdú-Bihar megyében is sor került. Az egyik ilyen próbálkozásra voltunk kíváncsiak, amikor Berettyóújfaluba látogattunk.

Borbély József, a művelődési központ előadója:

— Városi szinten irrtunk ki pályázatot, melyet a tanács, a KISZ-bizottság és a művelődési központ fogalmazott meg. Ennek értelmében egy nevező közösségnek — amely lehet KISZ-szervezet, baráti közösség, klub, iskola — ötórás programot kellett szervezni a város fiataljai számára. Olyan ötórás programot, mely során Berettyóújfalui fiataljai kulturális műsort is láthatnak s egyben jól is szórakoznak. A külső szervek számára elsősorban koordináló feladat maradt. A pályázatot valamennyi munkahely megkapta — még tavaly márciusban — s végül az ELZETT KISZ-bizottsága vállalta az úttörő szerepet.

Programok egymás után

Alakult egy zsűri is, melybe minden bevezető közösség delegált egy személyt s persze tagjai voltak ennek a kiíró szervek munkatársai. A zsűrinek értékelnie kellett, mennyiben szót a műsor a város fiataljaihoz, mennyire volt komplex, mekkora volt a tömegbázisa, milyen volt a rendezvény propagandája, hiszen ez utóbbi is az éppen fellelő közösség feladata volt.

Díjakat is tüzték ki, s ezek szerint 5, 3, illetve 2 ezer forintos vásárlási utalványt kaphattak a legjobbak

Az ELZETT műsorán meg-hívott vendég volt Dinnyés József, aki dalaival szép sikert aratott, filmvetítés és diszkó is szerepelt a programban.

A következő hónapban a Zalka Máté Szakközépiskola akkori II. C osztálya lépett fel. A BABEL BULI igazi diákrendezvény volt. Bazar, vásár, ügyességi játékok, versenyek, táncparódiák, tábornúzt következtek egymás után s a mintegy 350 érdeklődő igazán jól is érezhette magát.

A Dózsa Tsz fiataljai Miénk a háztáji címmel olyan programot rendeztek, mely során elsősorban tömegsportversenyekre került sor. De volt például kombajnbe-mutató, s családostul jöttek az érdeklődők köztük nem

egy olyan, akit a művelődési központnak korábban talán egyszer sem sikerült „meg-mozgatni”.

Az AFESZ és a TITASZ a Keleti-főcsatorna partján rendezte a Víz-partját. Debreceni színészeket hívtak „erősítésül”. A Tejorgyár a BMSE tornatermében rendezett vidám játékokat, ügyességi csapatversenyt. Az Arany János Gimnázium programjának érdekessége az volt, hogy ők felelték meg csupán a Miénk a ház kritériumának, hiszen ők valóban a művelődési központban rendezték műsorukat, melyen fellépett Nagy Bandó András is és természetesen sor került az elmaradhatatlan diszkóra, persze lehet, hogy ők azt popkaszinónak nevezték.

Miénk a kórház

Kifejeztük azonban az induló közösségek közül a kórház csapatát. Nem véletlenül. Hiszen a zsűri döntése alapján ők lettek a „győztesek”. És azt ők szemé-lyesen kérdeztük a „siker titkáról”.

Papp Mária, KISZ-tag:

— Valamikor klubvezető voltam. Amikor hallottam a kiírásról: eltökéltem magamban — mi ezt meg fogjuk nyerni. Bár az utóbbi időben én nagyon passzívnak látom a KISZ-életet, ekkor, abban a pillanatban megvillant előttem: igen, itt a bizonyítás lehetősége magam előtt is. Aztán akadtak segítő partnereim és a sport jegyében én azt hiszem, egy valóban jó műsort szerveztünk. Meghívtuk Mészöly Kálmánt, a volt foci-szövetségi kapitányt, itt volt Csabák Zoltán, a Napló sportújságírója, aki amerikai élményeiről tartott előadást, az MHSZ modellezők repülőmódelleket mutattak be, volt szákbamacska játék, diszkó. Szóval azt hiszem, mindenki nagyon jól érezhette magát.

Héthyné Szamos Klára, alapszervezeti KISZ-titkár:

— Kóthay Tamással és dr. Kincses Józseffel vállaltuk a munka oroszlánrészét. De apróságokban még mások is sokat segítettek. Jól megszerveztük ezt az estét, mindenütt ott volt valaki, ahol kellett, s jó érzés volt hallani a gratulációkat.

Japan

KAIKO TAKES

Amikor nemrégiben második legnagyobbban, a csaknem négy Oszakában kószáltart gondoltam volna, hódessen visszaterék a tájm színhelyére, az ózsi Várkastély, a más és a megvázak kére, a Nekomagav partjára, ahol a gyorsvasút hídja átcsatorna vizét. Igaz, nem egészen az amit visszaterésem „Ótpercnyi vonatu ószakai pályaudvar talmas, burjánnal pusztaság terült el. millió-kétszáz ezer méter! ... Ószaka, k rosrsz. Szujajama ... Itt a mohóság és házász kavalkádjá v varog. Prostitúáltak, pornográflevelezők sok, züllött diákok, váncsiság hajtottá gyerekek. Sötét narkosok, akiknek meggyott a heroinja, a vallott hazárdja Zsebtolvajok. Eroti zselégek hajszolta munkások. Pacalt, hórúkolók. A felajz meg lúktet és nyúzs a szunyoglárvák. Fo vetgélés, rejtett rosszindulatú, ferde sok”.

Kalauzom ebben különös világban Kakesi ró, akit a ma vasai mindedig alig (magyarul egy ell olvasható az Egtjalk as kötetében). Os született 1930-ban. A veltájért megkapta zsef Attila-díjnak s jellegével fölerő

TÉVÉTE

A televízió stúdió film, műsor forgatás rendezte például a C tévéfilmet. Oláh Gábor adását, amely a kar miképpen állják meg met forgatják az álta matematika vetélkedő te az Erkölcsei mesék zete Báróczi Sándor Bátorczi tekintette a első mesterének. Ered delmezett magyar nyel közre emeli. A sorozat zincy Ferenc, Csokor Batsányi János munk Rudolf Péter, Kovács Pál főszereplésével G árnyék című művének lig-meddig még kama gazdag emberi portré tragikus, megaláztatás magatartása, költői re titumánus korszak me

A pedagógus hivatás próbáló nehézségeiről (gusok fóruma) Béres Avar István és Szil Levente rendezésében véből készült tévéfilm egy tanár, mindketten ségekkel, fojtott indul

A szerelemről készülő. A Te meg én című saskönyvből válogató ményeket kiegészítő z Piros Ildikó, Ferencz Farkas Katalin, Lőcse mati István és együttes

Új sorozatot indít az régi, Pályán maradni tagozatos lányok mér szombaton a kézilabdá Leonid Zorin híres című műből Zsurzs É Kati és Benkó Péter f Békés András rendez felvonásos operáját re vonásának utolsó da adatra eddig egyedül

A Pódium legújabb juk. A művész a Nyugat be válogatást.

Már beindult a Magyar sorozatműsora. A tőgép-kedvelők figyel Kétszázkilencedik a zsetben állatokról, virá ról, amelyek a műsor li. Ugyancsak gyermek fiatal riportanyagokat. A műsorban két nemz kal, akik gyermeko Ugyancsak a gyerekek A következő műsorre témakörökben faggatn érdekes kristályokat, s Uránia című ismerette Társasága január vé úttörőolimpia esemény

Versenyünk a milliókért

A KISZ és a MÉH hulladékgyűjtési akciója

A vállalatoknál, az üzemeknél, az intézményeknél, a mezőgazdasági egységeknél, valamint a lakóterületeken keletkező hasznosítható hulladékok begyűjtésére január 21. és június 28. között országos akciót szervez a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség és a MÉH Trósz.

Az akció célja, hogy a különböző gazdálkodó egységeknél és az intézményeknél a szállítási szerződéseken rögzített mennyiségeknel több vasat, szinesfémeket és papírhulladékokat gyűjtsenek a KISZ-szervezetek, s ezeket a másodlagos nyersanyagokat adják át a MÉH-vállalatoknak. Az akció során elsősorban nem a napi termelésben keletkező hulladékokat igyekkeznek összegyűjteni, hanem felkutatják a gyárudvarokon, a telephelyeken, a lakókörnyezetben található hasznosítható anyagokat. Gondoskodnak a gyártelepek és környezeti, valamint a lakóházak környékének takarítása-

kor fellelhető anyagok összegyűjtéséről is. A KISZ-szervezetek válogatva — például a fémeket fajtájuk szerint csoportosítva — gyűjtik össze a hulladékokat, így jobban felhasználható értékeket adnak vissza a népgazdaságnak. A hulladékokért a közületnél magasabb, lakossági árat fizet a MÉH, az akcióból származó bevételek a KISZ-szervezetek költségvetését gyarapítják. A Versenyünk a milliókért! címmel meghirdetett akció sikeres lebonyolítása érdekében a KISZ KB országos aktívahálózatot hozott létre, amely segíti a helyi gyűjtések szervezését, s gondoskodik a kellő propagandáról.

A hasznosanyag-gyűjtési akció a hulladékhasznosítási kormányprogram teljesítését is szolgálja, s lehetőséget ad arra, hogy a KISZ-szervezetek munkával teremtsék meg a működésükhöz, szükséges anyagi alapok egy részét. A termelési hulladékok többnyire visszakerülnek a gazdaság vérkeringésébe, ám

gyakran előfordul, hogy a vállalatok már nem használhatók, balesetveszélyes, a környezetet is károsító anyagokat, berendezéseket tárolnak telephelyeiken, udvaraikon. Ezeknek, valamint a gépjárművek roncsainak, az elhasznált akkumulátoroknak az összegyűjtésével, illetve az irattárak selejtezésével több száz tonna másodlagos nyersanyaghoz juthat az ipar. Az akciótól mintegy 65–70 ezer tonna vas-, 20 ezer tonna papír- és 5,5 ezer tonna szinesfémhulladék begyűjtését várják. Ezeknek az anyagoknak az ellenértékét legkevesebb 120 millió forintnak becsülik. Az iparba ily módon visszarámlo nyersanyagmennyiség az importmegtakarítás szempontjából is igen jelentős.

Az akcióban legjobb teljesítményt nyújtó lakóterületi, üzemi, mezőgazdasági KISZ-szervezetek jutalmául egy-egy színes televízió lesz. Az összegyűjtött eredmény alapján az 1–3. helyen végző megyék legjobbjai pedig külföldi, társasútatáson vehetnek részt.

Rory Gallagher Debrecenben

Rory Gallagher, a rock-blues zene egyik világhírű képviselője, a korszakos jelentőségű egykori Taste együttes megalapítója és vezetője magyarországi koncertkörútjának állomásaként január 24-én 19 órától Debrecenben a városi sportcsarnokban is bemutatkozik a közönségnek. Háromtagú együttesével több mint kétórás, blues és rockdalokból álló műsort ad elő. Ehhez, a turnéjához, csatlakozott a blues-színharmónikás Leonard Felt-ham, aki vendégként állandó szereplője a Rolling Stones és sok más világhírű együttes koncertjeinek.

Japán háromgarasos opera

KAIKO TAKESI: ÓSZAKAI ÉJSZAKÁK

Amikor nemrégiben Japán második legnagyobb városában, a csaknem négymillió Oszakában kószáltam, nem is gondoltam volna, hogy rövidesen visszatérek ottani sétáim színhelyére, az Ószakai Várkastély, a rádióállomás és a megyeháza környéke, a Nekomagava folyó partjára, ahol a Dzsótó-gyorsvasút hídjá átszeli a csatorna vizét. Igaz, én már nem egészen azt láttam, amit visszatérem kalauza: „Ótpercnyi vonatútra az ószakai pályaudvartól hatalmas, burjánzó benőtt pusztaság terült el... Egy-millió-kétszáz ezer négyzetméter!... Ószaka, keleti városrésze. Szujjama negyed. Itt a mohóság és élvhajászás kavalkádjá vadul kavargó Prostitúáltak, kerítők, pornográflevezőlap-árusok, züllött diákok, kétes kiváncsiság hajtotta iskolás gyerekek. Sötét tekintetű narkosok, akiknek már elfogyott a heroinja. Kudarcot vallott hazárdjátékosok. Zsebtolvajok. Erotikus képzőművészek hajszolta gyári munkások. Pacait zabáló horukolók. A felajzott tömeg lüktet és nyüzsg, mint a szűnyöglárvák. Fojtott nevetgélés, rejtett suttagás, rosszindulatú, ferde pillantások.”

Kalauzum ebben a fojtó, különös világban Kaiko Takési író, akit a magyar olvasó mindaddig alig ismert (magyarul egy elbeszélése olvasható az Égtájak 1980-as kötetében). Ószakában született 1930-ban. Első novellájáért megkapta a mi József Attila-díjnak rangjával s jellegével fölért Akutaga-

szuke néven magát az író is fölfedezhetjük. Bontóvasakkal lopakodnak, izzadnak, küszködnek, rendőri razzia-tól rettegnek, tolvajnyelvet használnak — s közben, szinte észrevétlenül, sajátos társadalomra szerveződnek a gyárterület szomszédságában létrejött telepen.

Nem a fizikai nyomor, nem a veritékszagú tengődés, nem az éjszakai akciók leírása izgalmas az Ószakai éjszakákban, hanem a furcsa közösség formálódása, belső viszonyai, az emberi kapcsolatok és értékek sajátos fonákra váltása a nyomorlevegő kényszerítő körülményei között. Majdhogy nem groteszk módon tűnik elénk az emberiség, a kitarítás, az igyekezet példázata — csakhogy mindez a társadalom kivetettjei üzenik Kaiko Takesi által. Aki — a magyar fordítás utószava szerint — „ahhoz a nemzedékhez tartozik, amely a háború végén kamazsfejlet látta maga körül összeomlani azt a világot, amelyben akarva, nem akarva mindenki alávetette magát a hatalmas, legyőzhetetlen birodalom eszméjének. Ezért is érdeklő olyan szenvedélyesen az egyén és tömeg viszonya, az egyéniség sorsa a társadalom ormótlan, kegyetlen gőzében.”

Érdeklődésének kielégítése az Ószakai éjszakák, amelynek magyar fordítása a társadalmi rétegek nyelvi szokásait is ismerő Kalmár Éva nagy stíluseléménnyel elvégzett munkája. (Európa)

(Juhani)

TÉVÉTALLÓZÓ

A televízió stúdióiban, műhelyeiben számos tévéjáték, film, műsor forgatását kezdik meg januárban. Valló Péter rendezte például a Csontváryról készülő, 1911-ben játszódó tévéfilmet. Oláh Gábor írta és rendezte az Utraváló 14. adását, amelyik a kamazsoknak szól: tizenévesekről, s arról, miképpen állják meg helyüket váratlan helyzetekben. Ismét forgatják az általános iskolások számára meghirdetett matematika vetélkedő újabb fordulóját. Soós Árpád rendezte az Erkölcsei mesék című sorozatot, amelynek újabb fejezete Bárczi Sándor életútját mutatja be. Kazinczy Ferenc Bárczit tekintette a magyar felvilágosodás és nyelvújítás első mesterének. Eredeti műveket nem nagyon írt, de a védelmezett magyar nyelv röpirata a kor legkiválóbb alkotói közé emeli. A sorozat további részei Bessenyei György, Kazinczy Ferenc, Csokonai Vitéz Mihály, Berzsenyi Dániel és Batsányi János munkásságát mutatja majd be.

Rudolf Péter, Kovács Adél, Lippai László fh. és Hetényi Pál főszereplésével Gábor Pál rendezte Vészi Endre Ember és árnyék című művének televíziós változatát. Egy apa és félig-meddig még kamazs fiának érzelmeikkel teli kapcsolata, gazdag emberi portréja bomlik ki a munkaszolgálatosok tragikus, megaláztatásokkal teli világában. Vészi Endre írói magatartása, költői realizmusa humánus és szülői szeretetű antihumánus korszak megidézésével is.

A pedagógus hivatásról, a pálya szépségeiről és emberpróbáló nehézségeiről készített filmet, illetve műsort (Pedagógusok fóruma) Bérés András rendezte. Avar István és Szilágyi Tibor a főszereplője a Málnay Levente rendezésében Kerekes János Szurkolók című művéből készült tévéfilmnek. A film két főhőse egy pincér és egy tanár, mindketten magányosok, sebzettek, telve feszültségekkel, fojtott indulatokkal.

A szerelemről készített show-műsort Bodnár István rendezte. A Te meg én című műsor magvát a Paul Géraldy verseskötvéből válogatott költemények adják, illetve a költeményeket kiegészítő zene és tánc. A műsorban Bács Ferenc, Piros Ildikó, Ferencz Éva, Gergely Róbert, Berkes János, Farkas Katalin, Lőcsei Jenő, Szabadi Edit, valamint Gyarmati István és együttese lép fel. Új sorozatot indít az ifjúsági és oktatási főszereplőség a régi, Pályán maradni műsorral. Az új műsorban felső tagozatos lányok mérhetik össze erejüket minden második szombatban a kézilabdában. Leonid Zorin híres színpadi játékból, a Varsói melódia című műből Zsurzs Éva készített televíziós játékot, Zsurzs Kati és Benkő Péter főszereplésével. Békés András rendezte Puccini Angelica nővér című egyfelvonásos operáját rendezte: s ezzel Puccini három egyfelvonásosának utolsó darabja is képernyőre kerül. Erre a feladatára eddig egyedül a Magyar Televízió vállalkozott. A Pódium legújabb adásában Mensáros Lászlót láthatjuk. A művész a Nyugat íróinak, költőinek életművéből mutat be válogatást. Már beindult a Magyar Televízió Mi és a számítógép című sorozatműsora. A hetenként jelentkező műsort a számítógép-kezelők figyelmébe ajánljuk. Kétszázkilencedik adásához érkezik a Kuckó. Az új fejezetben állatokról, virágokról esik szó: vagyis olyan témákról, amelyek a műsor gyermekközönségét mindenkor érdekli. Ugyancsak gyermekeknek készül az a műsor, amely a fiatal riportalányokat a felszabaduláshoz faggatja majd. A műsorban két nemzedék találkozik: a mai gyerekek azokkal, akik gyermekkorban éltek meg a felszabadulást. Ugyancsak a gyerekek kedvelt műsora a Perpetuum mobile. A következő műsor részben csillagászati, fizikai, biológiai témakörökben faggatnak szakembereket, a film bemutat érdekes kristályokat, s részleteket vetít az NDK Televízió Urania című ismeretterjesztő sorozatából. A Tizen Túliak Társasága január végén adásba kerülő műsora a téli úttörőolimpia eseményeiről ad hírt.

KULTURÁLIS jegyzetek

1

Befejeződött az oktatási törvény tervezésének társadalmi és szakmai vitája. Nagyon sok észrevétel, megjegyzés hangzott el, és sok volt az ellenvetés. Végül is azonban, most, amikor a Művelődési Minisztérium összegzi a tapasztalatokat, úgy tűnik, hasznos volt a törvénytervezet és a végrehajtási utasítás megvitatása. Noha rövid idő áll rendelkezésre, a dokumentumok tanulmányozására, a tanácskozáson talán a vártnál is élénkebb és pezsgőbb volt az eszmecsere. A leggyakrabban elhangzó ellenvételek: Idősebb-e? Nincs-e túlszabályozás? Sokan úgy vélték, nem aktuális most. Felvetődött az is, megvanak-e a törvény végrehajtásának gazdasági feltételei? Az érdemi vita azokon a területeken bontakozott ki, amelyek a magyar oktatásügy fontos és részben megoldatlan kérdései. Például az irányítás, az egyetemi önállóság problémája, a szaktárcák részvétele az oktatásban, a tankötelezettségi törvény, a tandíj és a tandíjmentesség kérdése. A tapasztalatok összegzése után a tervezet a Minisztertanács elé kerül, majd várhatóan még ebben az évben (esetleg a tavaszi ülésszakon) a parlament napirendjére tűzik.

Az utóbbi években meglehetősen eles vita bontakozott ki oktatásügyünk kérdéseiről a magyar sajtóban. Elég, ha a két Tanítási vitát említjük az ES-ből, és a tankönyvekkel kapcsolatos polemikát. Az utóbbi két évben azonban, miután a Művelődési Minisztérium elhatározta, stabilitást biztosít az iskolákban, és ezzel párhuzamosan végrehajtja a szükséges korrekciókat, úgy érezzük, a magyar oktatásügy kezdi visszanyerni — a meglévő problémák ellenére — megítélését. Bizunk abban, hogy a megszülető oktatási törvény tovább erősíti ezt a tendenciát, megnyugtatólag hat a közvéleményre, szülőkre, pedagógusokra egyaránt.

2

A Hajdú-Bihar megyei Pályaválasztási Tanácsadó Intézet megjelentette tájékoztatóját, amelyben ismerteti azokat a továbbtanulási lehetőségeket, amelyekkel számolhatnak az általános iskolai tanulmányokat az idén befejező diákok. A négyoldalas — ezúttal újság formájú — Pályaválasztás című kiadvány 10 ezer példányban jelent meg. Ez lehetőséget teremt arra, hogy a tájékoztató valamennyi nyolcadikos tanuló kezébe eljusson. A kiadvány közli a továbbtanulással kapcsolatos tudnivalókat (jelentkezés, felvételi vizsga, értesítés stb.). Ismerteti a szakközépiskolák képzési rendjét, többek között az újra induló technikus-képzésről is közöl információkat. Részletes a gimnáziumokról szóló tájékoztató. (A tagozatos osztályokról éppúgy szó esik, mint a fakultációs lehetőségekről.) Ismerteti a megyei beiskolázási gimnáziumi körzethatárokat. A szakmunkásképzésről már kissé szűkszavú a kiadvány. A katonai pályák

iránt érdeklődők olvashatják a Honvédelmi Minisztérium középiskolai katonai kollégiumi, illetve tiszthelyettesképző szakközépiskolai (tiszthelyettes- és szakmunkásképző iskolai) jelentkezésre szóló felhívó pályázatát. Az induló első osztályok számának, valamint a felvételi keretszámoknak a közlése a reális felvételi esélyek latolgatásához nyújt segítséget. A fotókkal illusztrált „pályaválasztási lap” könnyen kezelhető és áttekinthető.

Az Egyetemi Élet decemberi száma pedig az agrártudományi egyetem felvételi tájékoztatója. A debreceni egyetemi és a szarvasi főiskolai karról ad átfogó képet. Olvashatunk az újságban a képzési rendről, a FER-ről, a felvételi vizsgára való jelentkezésről, a pontrendszeréről, a vizsga követelményeiről, az elhelyezkedéssel kapcsolatos tapasztalatokról. Színes írások számolnak be az egyetem kollégiumának életéről, az amatőr művészeti tevékenységről. Mint a felsorolásból is látszik, sokoldalú információt ad az Egyetemi Élet decemberi száma az agrártudományi egyetemről.

Két hasonló jellegű kiadványra hívtuk fel a figyelmet. Bizonyosak vagyunk abban, hogy ezek a tájékoztatók nagy segítséget nyújtanak a pályaválasztás előtt állók számára.

3

A múlt héten iskolaavató ünnepségen voltam Balmazújvároson. Szokatlan időpontban, hiszen az új iskolaépületeket a tanévnyitókora, szeptemberben szokták átadni. De nemcsak az időpont volt rendhagyó, hanem más is. Ugyanis a nyolctantermes iskolát a kiszolgáló egységekkel (tornaterem, konyha, műhelyek, úttörőszoba, könyvtár) kilenc hónap alatt építette fel a Hajdú megyei Állami Építőipari Vállalat! Annyit hallottunk az építési határidők csúszásáról, a problémás munkaszervezésről, hogy ez az építési idő szinte hihetetlennek tűnik. Nyilvánvalóan a kitűnő munkaszervezés, a fejlett technika és a balmazújvárosi gyerekekért érzett felelősség játszott közre abban, hogy rekordidő alatt elkészüljön az új iskolaépület. Természetesen meg kell említenünk azt is, hogy Balmazújváros súlyos iskolai problémáira fokozottan figyeltek a megye vezetői. Valami azonban még eszembe jutott az ünnepségen. Nevezetesen az, hogy ez az épület azért készült el a tervezetnél korábban, mert Újvároson összedőlt egy iskola. Az közismert, hogy Hajdú-Biharban még mindig nagyon sok a múlt században vagy a századunk elején épült vályogfalú iskola. Ezek közül egyre több válik életveszélyessé, használhatatlanná. Ha bekövetkezik a falak megrepedezése, a társadalmi összefogás meghozhatja — mint az utóbbi példa mutatja — egy új, korszerű intézmény felépítését. Pénz is kerül, kivitelező is. Akkor csupán az a kérdés, miért kell minden esetben megvárni, mikor kezdenek omlani a falak?

Filep Tibor

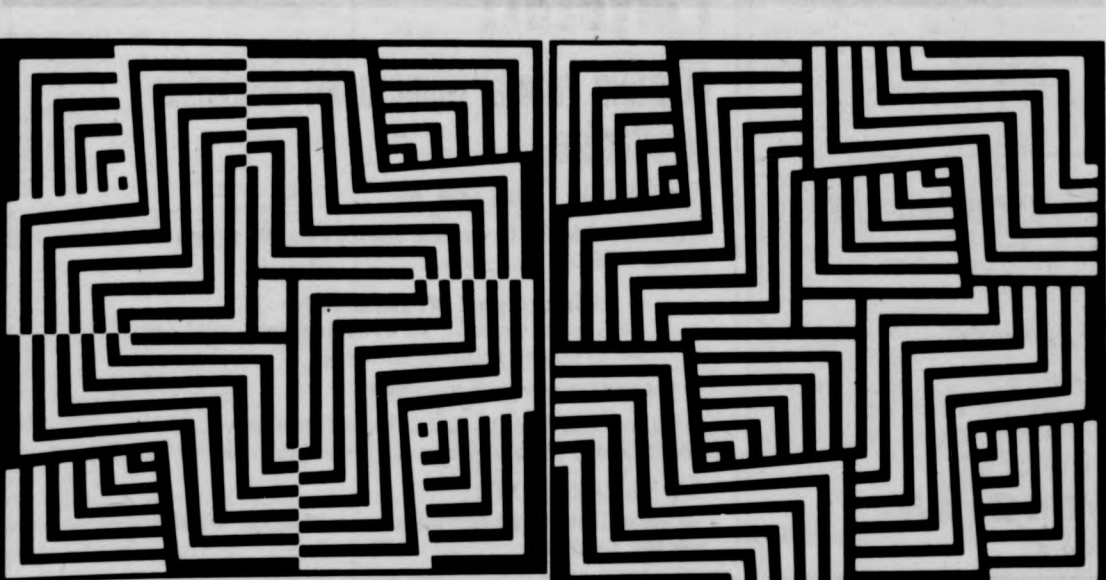
Mikroklub Balmazújvároson

A mikroklub alakuló ülésén mintegy negyven fiatal vett részt. Diákok, értelmiségiek és érdeklődő munkásfiatalok. File Sándor, a Vörös Csillag Termelőszövetkezet agrármérnöke, a számítástechnikai klub vezetője summaza az előzményeket: — Amikor a televízióban meghirdették a BASIC-tanfolyamot, arra gondoltunk, hogy talán Balmazújvároson is mód nyílhat egy mikroklub létrehozására. A termelőszövetkezetnek van egy Commodore számítógépe, s várhatóan még egyet vásárol. November végén és december elején elkezdődött a szervezés. A fiatalok meglepően nagy érdeklődést mutattak. Már csak a nagyközönségi KISZ-bizottságot és a Vörös Csillag Termelőszövetkezetet kellett megnyernünk az ügynek. Sikertett. A termelőszövetkezet engedélyezte — munkaidő után — a gépek és az energia használatát, s biztosítja a klub fűtését is. A nagyközönségi KISZ-bizottság pedig fenntartási költségre évente hússzezer forintot ajánlott fel.

Az első alakuló klubfoglalkozás előtt Rochlitz Szilveszterrel, a Neumann János Számítástudományi Társaság megyei titkárával együtt vizsgáljuk a gépeket. Nemcsak a Commodore szolgálja majd a televízióból tanult gyakorlati elsajátítását, hanem két gmk-ban készített — névtelen — számítógép is. — Célunk a számítástechnikai kultúra kiterjesztése — mondta Rochlitz Szilveszter a megnyitott klubfoglalkozáson. — A számítástechnikát meg kell fosztani a misztifikációtól. El kell érni, hogy a számítógép olyan közhasználatú cikk legyen Magyarországon, mint a magnetofon, a mosógép, a porzó. Legyen a gép munkaeszköz, melytől az csinálja, amit a kezelője akar, ha az a kezelő jól tud kérdezni. A megyében — vidéken — Balmazújvároson alakult meg az első mikroklub. Tagjai már az első foglalkozáson elkezdtek a tanulást. A kilencven százalékban KISZ-fiatalokból álló klubtagság iránt támasztott két alapkövetelmény a következő: tag lehet az, aki vállalja, hogy a BASIC-nyelvet megtanulja, és aki a használatban levő számítógépért erkölcsi és anyagi felelősséget vállal. A balmazújvárosi mikroklub létrejötté jó példa arra, hogyan lehet szerény lehetőségekkel, ugyanakkor jó tájékozott, szervező munkával felkelteni és kielégíteni a fiatalok érdeklődését.

T. E.

TOMÁ GYULA METSZETEI

BRR, DE HIDEG VAN!

Valamennyiünket próbára tesz az idei kemény tél. Fázunk, nagyon fázunk. S nemcsak mi, mások is. A nagy hideg, a havazás szerte Európában gondokat okoz. Elszoktunk már az ilyen megpróbáltatásoktól. Akadnak persze, akik némelykor kifejezetten örülnek ennek a télnek. És akadnak helyzetek, amelyek — hála a zimankónak — ebben a fagyocagtató hidegben is mosolyt csalnak elő az emberből. Képzőművészeink egy villanásnyi bepillantás mindebbe.

A jondoni fiatalok majd elolvadtak a gyönyörűségtől, hogy náluk is esett a hó. A képen néhány fiatal hőmber épít a Buckingham-palota előtt.
(Fotó: AP — MTI — KS)

Műemlékvédelem — télen. Hogy meg ne fázson, ez a szoborhőlyg igazi sálát kapott a párizsiaktól.
(Fotó: MTI Külföldi Képszolgálat — KS)

Az NDK-ban többeknek meg se kotyan a nagy hideg, a kép tanúsága szerint jókedvűen fürdőznek Berlin közelében egy tó plusz egyfokos vízében.
(Fotó: ADN, ZB — MTI — KS)

S végül egy kép, amely akár recept is lehet a nagy hideg ellen...
(Fotó: MTI — KS)

SPORT • SPORT • SPORT • SPORT

Terméklabda Napló Kupa

Az első fordulóban: 14 mérkőzésből öt döntetlen

A téli termékéklabda Napló Kupában is elkezdtek az 1985-ös esztendő küzdelmeit — a megyei szakszövetség rendezésében. A Mechwart András Gépipari Szakközépiskola sportszarnokában kerül sor az ötletes küzdelem sorozatra, melynek első fordulóját szombaton és vasárnap bonyolították le.

A nőknél és a férfiaknál is nyolc-nyolc felnőtt, illetve hat-hat ifjúsági együttes használja fel ezt az alkalmat is a tavaszi bajnoki idényre történő felkészülésre. Az első fordulóban lejátszott 14 mérkőzés közül öt eldöntetlen eredménnyel zárult, köztük a Kábai Egyetértés—Nyiregyházi Tanárképző női összecsapás is.

A teljes eredménylista.

Nők.
Felnőttek: Hajdúböszörmény—Balmazújváros 9—9.

Férfiak.
Felnőttek: Balmazújváros—D. Spartacus 20—17, Hajdúböszörmény—D. Sportiskola 22—22, Berettyóújfalvai MSE—Püspökladányi MÁV Egyetértés 19—19, Hajdúnánás—Hajdúszoboszlói Gázláng 26—18.

Ifjúságiak: Hajdúböszörmény—D. Kereskedelmi Szakközépiskola 16—15, Hajdúböszörlői Gázláng—Debreceni Sportiskola 14—13, D. MEDICOR—Gépipari Szakközépiskola 42—11.

Ifjúsági fiúk: Gázláng-támadás (H. Gázláng—D. Sportiskola 14—13 — Iklódy János felvétele)

SZÖVETSÉGI ÉLET

Tíz NB-s kézilabdacsapat a megyében

Beszámolt a megyei kézilabda-szövetség

A közelmúltban tartotta elnökségi ülését a megyei kézilabda-szövetség, s ez alkalommal Kárpáti Béla, a szövetség elnöke köszöntötte a megjelenteket, akik egyperces néma felállással adóztak a közelmúltban elhunyt Katkó Aurél játékos emlékének.

A megyei kézilabda-szövetség elnökségének beszámolóját Szolnoki Győző főtitkár ismertette. Először a kézilabdasporthoz nemzetközi és hazai eseményeiről szólt, különös tekintettel az 1985-ben esedékes rendezvényekre. Ismertette továbbá, hogy a bajnokságok színvonalának emelése érdekében ez évben átdolgozzák az NB-s csapatok részére a követelményrendszert, amelyet 1986. január elsejétől vezetnek be köztük. A megyei kézilabda-szövetség 1984-ben tovább szilárdította a bajnokságok fogalmát, és igen jó kapcsolatot alakított ki a püspökladányi és hajdúböszörményi sportfelügyelőségekkel.

Szolnoki Győző ezt követően HAJDÚ-BIHAR NB-s csapatát értékelt, elsősorban megdicsérve a DMVSC, a D. MEDICOR, a D. Közút és a D. Kinizsi női csapatait. A férfi együttesek közül az NB II-es Nádudvar kapott elismerő szavakat, míg Szolnoki Győző külön kiemelte az utánpótlás-nevelésben élen járó Debreceni Sportiskola szakosztályait.

A megyei bajnokságok és az egyéb rendezvények ismertetése után a főtitkár a megyei kézilabda-szövetség különböző bizottságairól is szólt. A versenyzőbizottságnak az elmúlt évben több mint 1200 mérkőzést kellett megszerveznie és ezek lebonyolítását figyelemmel kísérnie. Köztük válogatott és nemzetközi találkozókat is szerveztek. A játékvezetői bizottság küldőbizottsága is kiemelkedő munkát végzett, és a játékvezetőknél javulás tapasztalható az utánpótlás biztosítása szempontjából is. Öröndetes, hogy 1985-ben újabb hajdú-bihari tagokkal bővül az NB-s játéke-

Az olvasó kérdése: Van-e női labdarúgás Debrecenben?

„Barátnőmmel együtt tanácstalank vagyunk: — írja levelében Varga Julianna bocskaikerti lakos — szeretnénk valamilyen csapatban focizni, de nem tudjuk, hogy lehetséges. Felkerestünk már több helyet, de sehol sem kaptunk választ kérdésünkre. Egyáltalán létezik-e női foci Debrecenben? Ha persze lehet, akkor hat-nyolc csapat lennének, nem lenne gondunk. Hiszen ott már több csapat is működik. Sőt! Nemzetközi porondra lépett a magyar női labdarúgó-válogatott is...”

A kérdésre válaszul a Fülöp Kornélt, a Hajdú-Bihar megyei Tanács testnevelési és sportosztálya labdarúgó szakszövetségének elnökét kerítettük meg.

— Evekkel ezelőtt már voltak városunkban női csapatok. Alkalmasszerűen szerveződtek, zömmel kis pályán. Nagypályás találkozókat is

Totótájékoztató

A Sportfogadási és Lottó Igazgatóság közlése szerint a 3. fogadási héten 13 és 13 plusz 1 találatos szelvény az elmaradt mérkőzések miatt nem volt. A nyeremények a nyereségilletékek levonása után a következők: 12 találatos szelvény 1128 db, nyereményük egyenként 5785 Ft; 11 találatos szelvény 19 300 db, nyereményük egyenként 135 Ft; a 10 találatos szelvények száma 132 350 db, nyereményük 30 forint. A közölt adatok nem véglegesek. (MTI)

SPORT-PEPITA

Január 20-án, vasárnap Budapesten rendezték meg a Pajtás Kupa országos all-staré sportkarátversenyt. Ezen kiválóan szerepeltek a Debreceni Spartacus versenyzői is, akik közül a 15 éves Szepessy Aliz aranyérmes és a vele egyidős Kerékgyártó István ezüstérmes szerzett.

...
A Wijk-Aan-Zee-i nemzetközi sakkverseny harmadik fordulójában Portisch Lajos döntetlennel mérkőzött a holland Timmannal holtversenyben álló angol Nunn-nal. A verseny csoportja: Timman és Nunn 2,5—2,5, Koresnoj 2 pont... Portisch 1 pont (1 függő).

...
A vasárnapi manilai maratoni futóversenyen egy mindössze hétvése japán kislány, Kodzima Jajamo alighanem világrekordnak számító bravúrt ért el azzal, hogy végigfutotta a több mint 42 kilométeres távot. A közönség óriási ovációt adott a kislánynak a távon édesanyja is elkísérte, aki lánya kedvéért végigbiciklizte a maratoni távot.

...
Az ausztriai Seefeldben az északi sívilág bajnokság hétoldos egyetemes versenyszámában, a női 5 km-es sífutásban a norvég Anette Bøe győzött a finn Kirvesniemi-Hamalainen és a norvég Nykkelmo előtt.

Hőjelentés síelőknél

A Meteorológiai Intézet jelentése szerint az országban az elmúlt napokban nem volt jelentős havazás, így a hóréteg mindentől tovább vékonyodott. Keddre viszont jelentős havazás várható.

A jelenlegi hóvastagságok: Árpádtető 22, Szabadság-hegy 3, Dobogókő 8, Királytető 13, Nagy-hideghegy 15, Galytető 20, Kékestető 20, Bánkút 25.

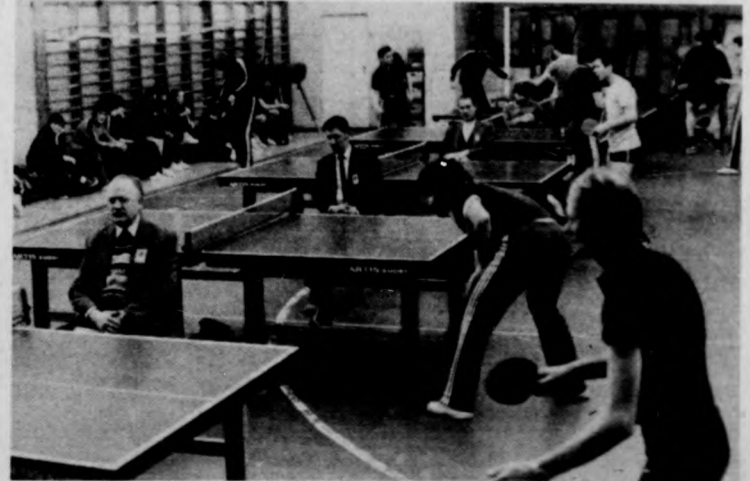
Asztalitenisz megyei bajnokság Győztesek: Benkéné és Papp

Az új esztendő első bajnoki asztalitenisz-versenyét a megyei szakszövetség rendezésében bonyolították le az elmúlt héten. A megyei felnőtt bajnokság egyben II. osztályú minősítő pontszerző küzdelem is volt — a versenyzők közül a megyei szakszövetség elnöke is részt vett. A párosokban résztvevők száma az előbbieknél alacsonyabb volt.

Mint várható volt, első sorban az NB-s szakosztályok versenyzői voltak az esélyesek, a Hajdúböszörlői Gázláng, a D. Universitas, a D. BIOGAL és a D. Vörös Meteor sportolói vívták a legnagyobb csatát a bajnoki címekért, a helyezésekért, a minősítési pontokért.

Eredmények.

Nők. Egyéniben megyei bajnok: Benkéné Halász Éva (D. Vörös Meteor), 2. Erdei (D. Universitas), 3. Könyű (D. Vörös Meteor) és Nagyné (D. Universitas). A döntő eredménye: 2:0 (19, 19).
Párosban megyei bajnok: Könyű Katalin, Benkéné

Nagyüzem — hat asztalon (Fotó: Iklódy János)

